

1. Identificación da programación

Centro educativo

Código	Centro	Concello	Ano académico
36020064	Carlos Oroza	Pontevedra	2018/2019

Ciclo formativo

Código da familia profesional	Familia profesional	Código do ciclo formativo	Ciclo formativo	Grao	Réxime
HOT	Hostalaría e turismo	CSHOT03	Guía, información e asistencia turísticas	Ciclos formativos de grao superior	Réxime xeral-ordinario

Módulo profesional e unidades formativas de menor duración (*)

Código MP/UF	Nome	Curso	Sesións semanais	Horas anuais	Sesións anuais
MP0387	Deseño de produtos turísticos	2018/2019	6	140	140

(*) No caso de que o módulo profesional estea organizado en unidades formativas de menor duración

Profesorado responsable

Profesorado asignado ao módulo	EVA MARÍA LAGE LORENZO
Outro profesorado	

Estado: Pendente de supervisión inspector

2. Concreción do currículo en relación coa súa adecuación ás características do ámbito produtivo

A competencia xeral deste título consiste en planificar e promocionar destinos turísticos de base territorial, informar sobre eles, e guiar e prestar asistencia a persoas viaxeiras e a clientes nestes destinos, así como en terminais, en medios de transporte, en eventos e noutros destinos turísticos.

Este profesional exerce a súa actividade no sector turístico, entendido este no seu sentido máis amplo, o que inclúe calquera tipo de eventos, terminais de viaxeiros e empresas de transporte, ademais das áreas turísticas tradicionais, como destinos e puntos de información, entre outros. Ademais, está capacitado para a creación e a implantación de plans e actividades de desenvolvemento locais, en relación co mesmo sector. Trátase de persoal traballador por conta allea ou por conta propia, incluíndo a posibilidade de ocupar postos na Administración ou en entes de características similares (consorcios, padroados, etc.).

As ocupacións e os postos de traballo máis salientables son os seguintes:

Guía local.

Guía acompañante.

Guía en lugares onde se localicen bens de interese cultural.

Informador/ora turístico/a.

Xefe/a de oficinas de información.

Promotor/ora turístico/a.

Técnico/a de empresa de consultoría turística.

Axente de desenvolvemento turístico local.

Asistente en medios de transporte terrestre ou marítimo.

Asistente en terminais (estacións, portos e aeroportos).

Encargado/a de facturación en terminais de transporte.

Asistente en feiras, congresos e convencións.

Encargado/a de servizos en eventos.

3. Relación de unidades didácticas que a integran, que contribuirán ao desenvolvemento do módulo profesional, xunto coa secuencia e o tempo asignado para o desenvolvemento de cada unha

U.D.	Título	Descrición	Duración (sesións)	Peso (%)
1	A Planificación estratéxica	Aspectos básicos sobre a ordeación do territorio e a planificación como condicións indispensable para dotar aos territorios e espazos turísticos de pautas e elementos de sustentabilidade.	9	15
2	Análise do potencial turístico dunha zona	Ferramentas para unha análise metodolóxica do potencial turístico dunha determinada zona territorial a partir de técnicas de avaliación de recursos e identificación de características e ventaxas comparativas dos mesmos.	42	15
3	Creación, modificación e eliminación de produtos ou servizos turísticos.	Instrumentos de observación e estudo que permitn determinar oportunidades de creación, modificación ou eliminación dun produto turístico.	22	15
4	Deseño de produtos, servizos e destinos turísticos.	Planificación e deseño de operacións e procesos asociados á creación dun produto turístico partindo do deseño e selección da estratexia empresarial.	30	20
5	Posta en marcha de produtos, servizos e destinos turísticos	Proceso e accións necesarias para a posta en marcha dun produto turístico.	22	25
6	Dinamización dos recursos territoriais.	Caracterización e utilización das técnicas de dinamización dos destinos e os seus recursos turísticos.	15	10

4. Por cada unidade didáctica

4.1.a) Identificación da unidade didáctica

N.º	Título da UD	Duración
1	A Planificación estratéxica	9

4.1.b) Resultados de aprendizaxe do currículo que se tratan

Resultado de aprendizaxe do currículo	Completo
RA1 - Analiza as bases e os fundamentos da planificación turística territorial.	SI

4.1.d) Criterios de avaliación que se aplicarán para a verificación da consecución dos obxectivos por parte do alumnado

Criterios de avaliación
CA1.1 Identifícanse os conceptos e as premisas fundamentais da planificación estratéxica e territorial.
CA1.2 Defínense as dimensións e os ámbitos da planificación e as particularidades do proceso adaptadas a cada caso.
CA1.3 Recoñécense as fases e a secuencia do proceso de planificación estratéxica do turismo.
CA1.4 Identifícanse e caracterízanse os instrumentos e as técnicas principais para o desenvolvemento do proceso.

4.1.e) Contidos

Contidos
Orixes e antecedentes.
Principios e requisitos.
Relacións e dependencias entre a planificación turística e a territorial.
Marco e niveis de intervención. Funcións e competencias das administracións públicas.
Programación do desenvolvemento.
Ferramentas de intervención: técnicas de diagnóstico, execución, xestión e avaliación.

4.2.a) Identificación da unidade didáctica

N.º	Título da UD	Duración
2	Análise do potencial turístico dunha zona	42

4.2.b) Resultados de aprendizaxe do currículo que se tratan

Resultado de aprendizaxe do currículo	Completo
RA2 - Analiza o potencial turístico da zona aplicando técnicas de avaliación de recursos.	SI

4.2.d) Criterios de avaliación que se aplicarán para a verificación da consecución dos obxectivos por parte do alumnado

Criterios de avaliación
CA2.1 Identifícanse os elementos que constitúen os inventarios de recursos.
CA2.2 Realizáronse inventarios de recursos a partir do estudo de campo doutros recursos.
CA2.3 Identifícanse os puntos clave dunha ficha técnica.
CA2.4 Deseñáronse e formalizáronse fichas técnicas do recurso territorial.
CA2.5 Analizáronse as técnicas de avaliación dos recursos turísticos.
CA2.6 Delimitáronse as unidades ambientais turísticas e estableceuse o índice de potencialidade turística.
CA2.7 Identifícanse os principais contidos da avaliación do impacto ambiental.
CA2.8 Valorouse a utilidade dos sistemas de información xeográfica para realizar estudos rigorosos, identificar limitacións e apoiar a toma de decisións.
CA2.9 Realizáronse análises tipo DAFO a partir da información obtida no estudo de campo.
CA2.10 Determinouse a posición competitiva do territorio a partir da análise DAFO.
CA2.11 Empregáronse as aplicacións informáticas para un deseño creativo.

4.2.e) Contidos

Contidos
Recursos turísticos do territorio.
0Avaliación da potencialidade turística. Cálculo do índice de potencialidade.
Avaliación do impacto ambiental.
Sistemas de información xeográfica: modelos e funcións.
Elaboración de sistemas de diagnóstico DAFO.
Programas ofimáticos de xestión de datos.
Fontes de investigación.
Tipos de recursos.
Confección de fichas de recursos turísticos.

Contidos

Elaboración dos inventarios de recursos turísticos.

Técnicas de avaliación.

Cuestionarios de avaliación de recursos.

Modelos de estimación de capacidade de carga.

Unidades ambientais turísticas.

4.3.a) Identificación da unidade didáctica

N.º	Título da UD	Duración
3	Creación, modificación e eliminación de produtos ou servizos turísticos.	22

4.3.b) Resultados de aprendizaxe do currículo que se tratan

Resultado de aprendizaxe do currículo	Completo
RA3 - Determina a oportunidade de creación, modificación ou eliminación dun produto ou servizo turístico, e avalía as variables que o caracterizan.	SI

4.3.d) Criterios de avaliación que se aplicarán para a verificación da consecución dos obxectivos por parte do alumnado

Criterios de avaliación
CA3.1 Detectáronse os elementos de atracción do destino, a partir do traballo de diagnóstico previo.
CA3.2 Identifícanse os elementos que caracterizan a oferta turística existente.
CA3.3 Recoñécéronse os tres niveis que forman parte do produto turístico: recursos, servizos e valor engadido.
CA3.4 Elaboráronse mapas de posicionamento do destino e produtos que o caracterizan.
CA3.5 Comprobouse se existe ou non unha perda de competitividade do destino.
CA3.6 Analizouse o ciclo de vida do destino e dos produtos que o configuran, determinando as medidas e actuacións oportunas en función da fase en que se atope.

4.3.e) Contidos

Contidos
Organización da oferta turística: compoñentes e niveis.
Mapas de posicionamento.
Ciclo de vida dos destinos, os produtos e os servizos turísticos.
Medidas e accións asociadas a cada etapa.

4.4.a) Identificación da unidade didáctica

N.º	Título da UD	Duración
4	Deseño de produtos, servizos e destinos turísticos.	30

4.4.b) Resultados de aprendizaxe do currículo que se tratan

Resultado de aprendizaxe do currículo	Completo
RA4 - Deseña produtos, servizos e destinos turísticos, para o que organiza e planifica actuacións concretas.	SI

4.4.d) Criterios de avaliación que se aplicarán para a verificación da consecución dos obxectivos por parte do alumnado

Criterios de avaliación
CA4.1 Identifícanse os obxectivos clave do plan de desenvolvemento para a súa aplicación na creación de produtos ou servizos.
CA4.2 Formuláronse plans de acción conforme os obxectivos identificados.
CA4.3 Relacionáronse os recursos para establecer o tipo de produto, servizo ou destino que se queira deseñar, a partir do modelo de desenvolvemento proposto e das estratexias deseñadas previamente.
CA4.4 Identifícanse as características e a tipoloxía do destino, dos produtos e dos servizos planificados.
CA4.5 Identifícanse os compoñentes do produto turístico.
CA4.6 Realizáronse as operacións necesarias para estruturar o produto, o servizo ou o destino turístico en función dos beneficios.
CA4.7 Realizáronse todos os pasos necesarios para a creación de produtos, servizos ou destinos turísticos.
CA4.8 Desenvolvéronse supostos e casos prácticos de deseño e creación de produtos turísticos contemplando a secuencia e fases do proceso.

4.4.e) Contidos

Contidos
Clasificación dos destinos.
Definición do produto, do servizo e do destino.
Planificación do destino turístico: creación e fases de desenvolvemento.
Plan de desenvolvemento do produto, do destino e do servizo turístico.
Plan de acción.

4.5.a) Identificación da unidade didáctica

N.º	Título da UD	Duración
5	Posta en marcha de produtos, servizos e destinos turísticos	22

4.5.b) Resultados de aprendizaxe do currículo que se tratan

Resultado de aprendizaxe do currículo	Completo
RA5 - Pon en marcha produtos, servizos e destinos turísticos, para o que selecciona as variables de maior impacto socioeconómico no ámbito.	SI

4.5.d) Criterios de avaliación que se aplicarán para a verificación da consecución dos obxectivos por parte do alumnado

Criterios de avaliación
CA5.1 Identifícanse os efectos do turismo na área ou na zona.
CA5.2 Realizáronse todos os estudos necesarios para coñecer a capacidade de carga do destino onde se vaia levar a cabo o produto ou o servizo turístico.
CA5.3 Identifícanse e seleccionáronse as técnicas de execución apropiadas ao modelo e á tipoloxía do destino e do produto deseñado.
CA5.4 Identifícanse e seleccionáronse as técnicas de xestión aplicables ao plan.
CA5.5 Executáronse as técnicas necesarias para o desenvolvemento e a posta en marcha dun novo produto.
CA5.6 Establecéronse os instrumentos e as accións de comunicación principais, facendo especial referencia á construción da imaxe e as decisións de marca.
CA5.7 Executáronse as técnicas necesarias para establecer os niveis de produto ou servizo turístico.
CA5.8 Planeouse e deseñouse un modelo de xestión turística dos produtos creados, coas técnicas máis adecuadas ás particularidades de cada caso.

4.5.e) Contidos

Contidos
Desenvolvemento do produto, o servizo e o destino turístico.
Organismos de xestión.
Instrumentos e accións de comunicación.
Importancia e creación da marca e da imaxe do destino. Funcións e tipos da imaxe de marca.
Modelos de temporalización.
Planeamento urbanístico.
Normativa e directrices de desenvolvemento.
Análise dos efectos do desenvolvemento turístico.
Establecemento da capacidade de carga.
Posta en marcha do produto e do destino turístico. Procesos e instrumentos de xestión.
Sistemas de información e xestión turísticas.
Ferramentas de información, formación, participación e sensibilización.

4.6.a) Identificación da unidade didáctica

N.º	Título da UD	Duración
6	Dinamización dos recursos territoriais.	15

4.6.b) Resultados de aprendizaxe do currículo que se tratan

Resultado de aprendizaxe do currículo	Completo
RA6 - Dinamiza os recursos económicos territoriais, tendo en conta a relación entre a actividade dos axentes locais e o produto ou o servizo turístico creado.	SI

4.6.d) Criterios de avaliación que se aplicarán para a verificación da consecución dos obxectivos por parte do alumnado

Criterios de avaliación
CA6.1 Valorouse a instrumentalización do turismo como motor de desenvolvemento local e os beneficios derivados.
CA6.2 Analizouse o marco de intervención, identificáronse as políticas, os plans e os programas estratéxicos de desenvolvemento local.
CA6.3 Seleccionáronse e utilizáronse as políticas, os plans e os programas de desenvolvemento turístico e local.
CA6.4 Identificáronse e seleccionáronse os equipos humanos e as técnicas adecuadas para dinamizar os recursos da zona.
CA6.5 Aplicáronse as técnicas de dinamización seleccionadas.
CA6.6 Valorouse a repercusión da dinamización turística levada a cabo como oportunidade de desenvolvemento local, da economía e do benestar social.
CA6.7 Distinguíronse e analizáronse as modalidades e as ferramentas de medición e control.
CA6.8 Identificáronse e seleccionáronse os indicadores para o seguimento e a avaliación correctos do produto desenvolvido.
CA6.9 Planeouse e deseñouse un sistema de seguimento e control dos produtos deseñados.

4.6.e) Contidos

Contidos
Desenvolvemento local. Fundamentos e premisas de desenvolvemento.
Desenvolvemento local e empregos futuros.
Políticas instrumentais de desenvolvemento local.
Programas de intervención para o desenvolvemento.
Axudas e subvencións.
Avaliación, control e seguimento.
Instrumentos e técnicas de medición.
Indicadores de desenvolvemento: categorías e aplicación.

5. Mínimos exigibles para alcanzar a avaliación positiva e os criterios de cualificación

O conxunto de mínimos exigibles aparecen expresados en cada unidade didáctica.

O valor de ponderación de cada unidade recollese no punto 3.

Farase unha proba por cada unidade didáctica que pode consistir nun exame de contidos teóricos, supostos prácticos, estudo de casos.

Cada proba calificarase de 0 a 10.

A nota de cada avaliación obtérase da nota media ponderada das probas realizadas.

Os traballos ou proxectos a presentar de xeito oral ou escrito serán supostos e probas prácticas a desenvolver polo alumnado coa coordinación da profesora. Todos estes traballos entregaranse mediante a plataforma do módulo (EDMOD), onde se calificará a súa presentación escrita mediante unha lista de cotexo.

Nos traballos e exercicios prácticos propostos: Valorarase a creatividade, a iniciativa, o esforzo e a autosuficiencia na busca de información e no manexo de bibliografía especializada. Terase en conta a presentación, a capacidade crítica, a capacidade comunicativa e a organización na exposición.

6. Procedemento para a recuperación das partes non superadas

6.a) Procedemento para definir as actividades de recuperación

Durante o período ordinario, para a recuperación de cada unidade didáctica non superada, programaranse actividades e traballos dirixidos que permitan ao alumno/a adquirir as capacidades non acadadas e cumprir cos mínimos exigidos. No seu caso o alumno deberá presentar os traballos correspondentes non presentados no seu momento.

Estas actividades e traballos organizaranse de forma personalizada, a súa descrición, obxectivos e instrucións para o seu desenvolvemento.

-Terán un carácter de síntese e a variedade de actividades irá en función das necesidades de formación e repaso de cada un dos alumnos/as que non acadaron os mínimos exigibles para unha avaliación positiva, ó longo do curso.

6.b) Procedemento para definir a proba de avaliación extraordinaria para o alumnado con perda de dereito a avaliación continua

Para recuperar as partes non superadas o alumno/a deberá superar as seguintes probas:

- Presentación dos traballos propostos da materia durante o curso non presentados.
- Proba teórico e práctica, escrita e/ou oral, dos contidos mínimos do módulo non acadados.

Estas actividades e traballos organizaranse de forma personalizada, a súa descrición, obxectivos e instrucións para o seu desenvolvemento.

A recuperación do módulo levarase a cabo sempre antes da avaliación final en horario que determinará a xefatura de estudos co profesor do módulo e o titor do ciclo.

A proba estará baseada nos criterios de realización dentro dos mínimos exigibles. Deberán presentar os traballos correspondentes obrigatoriamente, para poder optar á proba de recuperación.

7. Procedemento sobre o seguimento da programación e a avaliación da propia práctica docente

Os principais indicadores do grao do cumprimento da programación serán:

- O grao de cumprimento da temporalización
- O logro dos obxectivos programados
- Os resultados académicos acadados polo alumnado.

Para a avaliación da práctica docente xuntarase información a través de cuestionarios periódicos pasados aos alumnos nos que se solicitará valoración sobre a metodoloxía e aspectos relativos á docencia, a forma de traballo na aula, técnicas de avaliación, así como cuestións que indiquen que se acadaron os obxectivos das distintas unidades didácticas.

8. Medidas de atención á diversidade

8.a) Procedemento para a realización da avaliación inicial

A avaliación inicial permitirá coñecer todo o relacionado coa motivación dos alumnos e das alumnas, a actitude coa que se enfrenta ao proceso de ensinanza-aprendizaxe, e os coñecementos que ten sobre a materia que se vai impartir. Para a súa aplicación empregaranse:

- Cuestionario de motivación inicial.

Os indicadores deste cuestionario son: nivel de estudos realizados, interese na realización do módulo, información sobre o contido do mesmo, grao de experiencia, expectativas sobre o módulo.

- Cuestionario de coñecementos iniciais. Baseado nos contidos do módulo.

8.b) Medidas de reforzo educativo para o alumnado que non responda globalmente aos obxectivos programados

O carácter continuo da avaliación debe permitir, a detección precoz das posibles dificultades na adquisición dos contidos por parte do alumnado e, en consecuencia, promover a identificación dos aspectos do proceso que provocan estas dificultades e a adopción das medidas oportunas. Cando a análise da marcha dun estudante determine dificultades para o seguimento, darase un apoio educativo personalizado determinando aqueles contidos nos que ten máis dificultades proponendo traballos e actividades de reforzo que lle permitan acadar as capacidades terminais asociados aos contidos mínimos propostos nesta programación didáctica.

No caso en que non sexa posible que garantir a consecución efectiva os resultados da aprendizaxe, o equipo docente poderá propoñer a través do departamento de Orientación, a solicitude de flexibilidade horaria, tal e como establece a Orde do 12 de xullo de 2011 no seu artigo 15 . Segundo o artigo 61 do Decreto 114/2010, do 1 de xullo, o alumnado con necesidades educativas especiais, consonte o establecido no artigo 73 da Lei orgánica 2/2006, do 3 de maio, de educación, poderá ser autorizado, cando as necesidades de apoio específico así o xustifiquen, para cursar os ciclos formativos en réxime ordinario de xeito fragmentado por módulos, cunha temporalización distinta á establecida con carácter xeral.

9. Aspectos transversais

9.a) Programación da educación en valores

No desenvolvemento do proceso de ensinanza-aprendizaxe están implícitos o traballo en grupo, a educación cívica, a igualdade de mulleres e homes e a educación para a convivencia. Estes conceptos, así como respecto aos compañeiros, profesores, aulas e material de traballo traballaranse a través de diferentes actividades:

- Educación do consumidor.

Aprender a conservar e valorar na súa xusta medida os bens persoais, como é o caso dos instrumentos empregados no sector turístico.

Valorar os produtos de consumo co obxectividade e saber adquirilos e consumilos de forma racional e equilibrada.

Apreciar o desenvolvemento sostible mediante a reciclaxe de materiais, o deseño e consumo racional de obxectos...

- Educación non sexista.

Interesarse por coñecer, respectar e valorar a opinión e produción dos compañeiros, independentemente do seu sexo e da súa aparencia, colaborar con todas as persoas, independentemente do seu sexo ou condición e amosar unha actitude crítica ante situacións nas que a produza calquera tipo de discriminación por razón do sexo.

- Educación moral e cívica.

Manifestar actitudes propias sobre o sector da hostalería, visión crítica e actitude aberta a novas ideas, na resolución de problemas, interpretar o coñecemento do turismo técnico como unha ferramenta de traballo ao servizo da sociedade, e apreciar o noso patrimonio artístico e respectar as instalacións dos aloxamentos turísticos.

- Educación para a paz.

Apreciar a linguaxe da actividade da Hostalería e Turismo como medio de expresión e comunicación entre comunidades diversas.

Amosar unha actitude flexible e aberta ante as opinións dos demais no desenvolvemento do traballo en equipo no momento de resolver un problema, así como amosar comprensión das diferentes culturas dos clientes que recibirán cada vez mais neste novo escenario da globalización.

9.b) Actividades complementarias e extraescolares

- Visita guiada pola Comarca do Salnés

- Asistencia a foros, congresos e clases de expertos, dentro ou fora do centro, en temas asociados ao módulo e o ciclo formativo

- Desenvolver actividades de posta en valor de novos produtos turísticos galegos. Camelia, Geodestinos, outros (Deseñar e montar stands de exhibición baseados nos novos produtos, e promover a promoción e información mediante exposicións e comunicación directa co público)

-Asistencia a charlas de formación, talleres, visitas e actividades orientadas á Diversidade Funcional con asociacións (ONCE, Audición, Xoan XXIII)

- Visita guiada a Santiago de Compostela : catedral, prazas e museos ou exposicións por determinar, así como a aloxamentos turísticos

- Asistencia e colaboración na organización de xornadas profesionais/Mesa redonda sobre o sector do turismo.

- Asistencia a feiras turísticas , xornadas gastronómicas ou de temática de interese para o alumnado.

- Traballo de campo fora do centro por parte do alumnado nos espazos e recursos traballados na aula.

10.Outros apartados

10.1) Programación

Comentarase de forma verbal ao alumnado presente na aula o contido da programación, facendo fincapé nos seguintes puntos:

- Obxectivos, competencias e criterios de avaliación.

- Criterios de cualificación.

-A versión do alumnado, desta programación, está á súa disposición na aula Edmodo.

Os alumnos asinarán un documento conforme foron informados de todos os puntos desta programación así como, onde poden consultar a versión do alumnado da mesma

10.2) Recursos TIC

Recursos.

- Aula polivalente.
- PC e conexión a internet.
- Pantalla de proxección e canón.
- Aula Moodle.

10.3) Probas de avaliación

En cada actividade temporalízase un tempo adicado ás probas de avaliación, aínda que se xuntan todas para realizar en unha ou dúas convocatorias.